

«Μένω στο σπίτι», αλλά «τι κάνω στο σπίτι;»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Μητροπολίτου Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου Ἱεροθέου

Ἡ πανδημία τοῦ νέου κορωνοϊοῦ ἀνέδειξε πολλά προ-βλήματα, τά ὅποια πρέπει νά ἀντιμετωπισθοῦν, γιατί δέν εἶναι μόνον ἡ σωματική υἡγεία, ἀλλά καί ἡ ψυχική καί πνευματική υἡγεία. Ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι μόνον σῶμα, σάν μιά μηχανή, δέν εἶναι μόνον ψυχή, ἀλλά τό συναμφότερο, ἀποτελεῖται ἀπό ψυχή καί σῶμα.

Βέβαια, ἀπό ὅ,τι λένε οἱ εἰδικοί στήν φάση αὐτή πού βρισκόμαστε μέ τόν νέο ἰό, δέν μπορούμε νά κάνουμε πολλά πράγματα, ἤδη γίνεται μιά ἀντιμετώπιση καί ὑπάρχει μιά ἐλπίδα, τά πιό βασικά εἶναι ἡ καθαριότητα καί ἡ παραμονή στό σπίτι, γιά νά μή γίνη πολὺς συγχρωτισμός καί ἔτσι νά ἀπο-φευχθῇ ἡ μετάδοση τοῦ ἰοῦ, ὥστε καί ὁ ἄνθρωπος νά προφυλαχθῇ καί τό σύστημα υἡγείας νά μή καταρρεύσῃ.

Τό πρόβλημα, ὅμως εἶναι «τί κάνουμε στό σπίτι», ἢ «πῶς ζοῦμε στό σπίτι», ὥστε νά ὑπάρχῃ παράλληλα καί ἡ ψυχική καί πνευματική υἡγεία.

Ὅταν ὁμιλῶ γιά «ψυχική υἡγεία» ἐννοῶ τήν κατάσταση ἐκείνη «πού χαρακτηρίζεται ἀπό συναισθηματική εὐαιξία, ἐσωτερική ἁρμονία, σχετική ἀπουσία ἄγχους καί ἄλλων διαταραχῶν, καθῶς καί ἱκανότητα σύναψης ἐποικοδομητικῶν σχέσεων καί ἀντιμετώπισης τῶν συνηθισμένων ἀπαιτήσεων καί ἐντάσεων τῆς ζωῆς»

(Άναστασία Χουντουμάδη-Λένα Πατεράκη).

Καί όταν όμιλώ για «πνευματική υγεία» έννοώ τήν σχέση τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό, μέ τόν έαυτό του καί τό περιβάλλον του, όπως τήν χαρακτηρίζει ή Έκκλησία μέ όλη τήν παράδοσή της.

Φαίνεται, όμως, ότι τό «μένω στό σπίτι» είναι δεδομένο, αφού ή συν-τριπτική πλεοψηφία τῶν Ἑλλήνων έχει ἀνταποκριθῇ σέ αὐτήν τήν προτροπή, ἀλλά τό «τί κάνω στό σπίτι», «πῶς ζῶ στό σπίτι» είναι ζητούμενο.

Στήν συνέχεια θά καταγράψω λίγες σκέψεις για τό θέμα αὐτό, ως μιά μικρή παράκληση στους συναθλητές μου στό πνευματικό αὐτό ἀγώνισμα.

1. Ὑπαρξη καί συνύπαρξη

Τά θέματα πού ἀναφύονται ως πρός τίς σχέσεις μεταξύ τῶν ἀνθρώπων ἐπικεντρώνονται σέ δύο ὅρους, τήν «ὑπαρξη» ἀνθρώπων καί τήν «συνύπαρξη» συνανθρώπων.

Ὁ ἄνθρωπος κατά τόν Ἀριστοτέλη είναι «κοινωνικόν ὄν» καί ἀναζητᾷ τήν κοινωνία μέ τούς ἄλλους ἀνθρώπους, δηλαδή θέλει τήν «ὑπαρξη» ἄλλων. Ἔτσι, ἀναζητᾷ νά βρῇ ἀνθρώπους πού θά τόν συντροφεύουν.

Ὅμως, όταν βρῇ τέτοιους ἀνθρώπους, τότε ἀναφύονται ἄλλα προβλήματα πού σχετίζονται μέ τήν «συνύπαρξη», δηλαδή πῶς νά συνυπάρχη μέ τούς ἄλλους μέ διαφορετική ἰδιοσυγκρασία.

Ὁ Γερμανός φιλόσοφος Χάϊντεγκερ, μιλώντας για τόν ἄνθρωπο, έχει καθορίσει τά δομικά στοιχεῖα τῆς «μέριμνας», ή ὁποία διακρίνεται σέ «κοσμομέριμνα», όταν ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται σέ ἐπαφή μέ τά ὄντα, καί τήν «ἀνθρωπομέριμνα», όταν ἔρχεται σέ ἐπαφή μέ τόν ἄλλο ἄνθρωπο.

Τά δομικά στοιχεῖα τῆς μέριμνας πού συνιστᾷ τό «εἶναι» τοῦ ἀνθρώπου είναι τρία. Πρῶτον είναι ή «ἐγκατάλειψη», αφού αἰσθάνεται ὅτι βρέθηκε στόν κόσμο, δέν γνωρίζει πού ἦταν προηγουμένως, δέν γνωρίζει πού θά πάη, δέν τόν ρώτησε κανείς για νά ἐπιλέξη αὐτήν τήν ζωή στόν κόσμο. Δεύτερον είναι ή «ἐκσταση», πού δείχνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος συνεχῶς ἐξέρχεται πρός τόν κόσμο, συνεχῶς πάει μπροστά ἀπό τόν έαυτό του. Τρίτον είναι ή «παροντικότητα», πού σημαίνει ὅτι ἀντιλαμβάνεται ὅτι ή ὑπαρξή του ζῇ πλησίον σέ ἄλλα ὄντα, πού είναι διαφορετικά ἀπό αὐτόν τόν ἴδιο.

Ἔτσι, ἄλλο είναι ή «ὑπαρξη» καί ἄλλο ή «συνύπαρξη». Αὐτό φαίνεται εὐδιάκριτα στόν γάμο καί τήν οἰκογένεια, όπως ἐκδηλώνεται στόν χῶρο-σπίτι πού

άναπτύσσεται.

2. Προβλήματα συνύπαρξης στο σπίτι

Αυτά που είπα προηγουμένως φαίνονται στην συμβίωση των ανθρώπων μέσα στον ίδιο χώρο, στο ίδιο περιβάλλον, συγκεκριμένα στο ίδιο τό σπίτι, αφού βιώνει κανείς και την «έγκατάλειψη», και την «έκσταση» και την «παροντικότητα» με όλες τις συνέπειές τους, που πολλές φορές προκαλούν πολλά ψυχολογικά και πνευματικά προβλήματα.

Γιά να παρουσιάσω αυτά τα προβλήματα που αναφύονται με την προτροπή «μένω στο σπίτι», θά δανεισθώ μερικούς όρους από τον καθηγητή Ιατρικής στον τομέα Ψυχολογίας στην Αμερική Παύλο Κυμίαση.

Σήμερα στις κοινωνίες μας παρατηρείται μία «οικολογική συρρίκνωση της οικογένειας» σε μικρούς χώρους διαβίωσης. Οι πλούσιοι έχουν την δυνατότητα να έχουν σπίτια πολλών τετραγωνικών μέτρων και να κινούνται ελεύθερα σε αυτά. Όμως, οι περισσότερες αστικές και αγροτικές οικογένειες ζουν σε μικρούς χώρους, με λίγα δωμάτια, και κατά τεκμήριο ή οικογένεια αποτελείται από πολλά μέλη, κάθε ηλικίας, από παππούδες μέχρι νεογέννητα. Αυτή η «οικο-λογική συρρίκνωση» φαίνεται στα μικρά διαμερίσματα μιᾶς πολυ-κατοικίας.

Έτσι, δημιουργούνται πολλά προβλήματα συμβίωσης, και μάλιστα όταν υπάρχουν συμπτώματα του ίου και όταν μερικά μέλη είναι άσυμπτωματικά, αλλά όμως είναι φορείς χωρίς να τό γνωρίζουν. Οι ειδικοί λένε ότι πρέπει αυτοί που έχουν τέτοια γνωρίσματα να απομονώνονται. Πώς, όμως, θά γίνη αυτό όταν συνυπάρχουν πολλοί άνθρωποι σε έναν μικρό χώρο;

Ένα πρόβλημα που παρατηρείται στους ανθρώπους είναι τό «άγχος της ανυπαρξίας». Πρόκειται για μία κατάσταση που βασανίζει τον ίδιο τον άνθρωπο που δέν βλέπει νόημα ύπαρξης, νόημα για την ζωή, αλλά ούτε βλέπει νόημα στον θάνατο, όποτε συμβῇ.

Σοβαρό ζήτημα δημιουργείται με τον «φόβο της σιωπῆς», που συνδέεται με τον φόβο να συναντήση κανείς τον ίδιο τον έαυτό του. Δέν μπορεί να βρεθῇ κανείς εύκολα απέναντι στον έαυτό του και να ακούση την φωνή της συνειδήσεώς του. Άκριβώς, για να αποφύγη κανείς αυτόν τον «φόβο της σιωπῆς» έξαντλείται σε μία άκατάπαυστη δραστηριότητα έξω από τό σπίτι, στο όποιο έρχεται μόνο για φαγητό και ύπνο. Όταν, όμως, αυτός ό άνθρωπος υποχρεώνεται να κλειστῇ μέσα στο σπίτι, και μάλιστα να συνυπάρξη με άλλους, τότε αυτό αποτελεί γι' αυτόν μία τραγωδία, μία ιδιαίτερης μορφῆς κόλαση.

Συνέπεια αυτού του προβλήματος είναι και το λεγόμενο «συναισθηματικό διαζύγιο», όταν δεν προχωρή κάποιος στην λύση του γάμου, παραμένει όμως στο ίδιο τό σπίτι του, χωρίς όμως να έχει κάποια ουσιαστική επικοινωνία με τον ή την σύζυγο. Πρόκειται για μία τραγωδία.

Αυτή ή κατάσταση αναπόφευκτα συνδέεται και με την «μό-λυνση της συναισθηματικής ατμόσφαιρας στο σπίτι». Ένας τέτοιος άγχωδης άνθρωπος, πού δεν μπορεί και δεν θέλει να συνυπάρχει με άλλους ή με συγκεκριμένους ανθρώπους, και μάλιστα όταν διατηρή και παράλληλες σχέσεις, πού είναι ή λεγόμενη «τριγωνοποίηση της ζωής του», μολύνει συναισθηματικά την ατμό-σφαιρα του σπιτιού. Έτσι, μπορεί ένα σπίτι να μην υπόκειται στην μόλυνση του κορωνοϊού, αλλά να είναι ήδη μολυσμένο από τον άρρωστο συναισθηματικό κόσμο, πού είναι δραματικότερο από τις μολυσματικές ασθένειες.

Φοβερό είναι το πρόβλημα της «ψυχολογικής όρφάνιας», όταν ο άνθρωπος αισθάνεται ότι είναι μόνος στην ζωή, ότι δεν έχει γονείς, αν και έχει βιολογικούς γονείς, όταν δεν έχει ανθρώπους δίπλα του να τον καταλαβαίνουν, να τον αγαπούν, να ενδιαφέρονται πραγματικά γι' αυτόν. Αυτό δημιουργεί ένα ιδιόμορφο πένθος, το οποίο δεν θεραπεύεται με φάρμακα και ψεύτικες συμβουλές.

Επί πλέον σέ όλες τις περιπτώσεις αναφύεται το «άγχος του θανάτου», αφού ο άνθρωπος καταλαβαίνει ότι δεν είναι μόνιμος κάτοικος της γής, δεν θα ζήσει πολλά χρόνια, ένεδρεύουν πολλές ασθένειες πού ένδεχομένως είναι θανατηφόρες, και βλέ-πει τά γηρατειά να έρχονται άπειλητικά.

Πέρα από όλα αυτά πρέπει να σκεφθούμε ότι αυτός πού κλείνεται στο σπίτι έχει την «άγωνία της επιβίωσης», αφού τό κατάστημά του είναι κλεισμένο, τά ένοίκια τρέχουν, οί οίκο-νο-μικές υποχρεώσεις είναι μεγάλες, αισθάνεται υπεύθυνος για την συντήρηση των μελών της οικογένειας του κλπ.

Θά μπορούσα να αναφέρω και άλλα παρόμοια προβλήματα πού αναφύονται στην κοινωνία μας, αλλά θά σταματήσω κάπου εδώ. Μέ αυτά ήθελα να τονίσω ότι τό σύνθημα «μένω στο σπίτι» αναχαιτίζει την ταχεία διάδοση του κορωνοϊού, αλλά όχι μόνο δεν έπιλύει τά ύφιστάμενα προβλή-ματα πού ανέφερα, αλλά τά μεγεθύνει. Όσοι έχουν τέτοια προβλήματα στιβάζονται σέ ένα μικρό σπίτι, ως «φοβισμένα άτομα» ένώπιον του θανάτου, μέ άποτέλεσμα να δημιουργείται πανικός, και ο πανικός πολλές φέρνει αναπόδραστα την κατάθλιψη μέ όλες τις συνέπειές της.

3. Δημιουργική παραμονή στο σπίτι

Παλαιότερα τό κέντρο της οικογένειας ήταν τό σπίτι, όπου κατά βάση

έπικρατούσε ή αγάπη, ή συγχώρηση, δηλαδή νά χωροϋνε όλοι στό ίδιο μέρος, όχι μόνον σωματικά, αλλά καί ψυχικά, μποροϋσαν νά συνυπάρχουν μέ δημιουργικό καί θετικό τρόπο. Όμως ό σύγχρονος τρόπος ζωής έχει κέντρο τό κατάστημα, τό έργοστάσιο, τό καφενεϊο, τήν καφετέρια, τήν αγορά, τήν πλατεία, τό Σχολείο μέ τό φροντιστήριο, τίς διαρκείς μετακινήσεις κλπ.

Έτσι, ό άνθρωπος όταν απότομα περιορίζεται στό σπίτι μέ όλα τά προβλήματα πού ανέφερα προηγουμένως, δέν γνωρίζει πώς νά ζήση στό σπίτι, καί αυτό είναι μιά πρωτόγνωρη γι' αυτόν κατάσταση.

Πρέπει, λοιπόν, τό Κράτος μέ τά θεσμικά του όργανα νά αναλάβη δράση γιά νά βοηθήση τούς ανθρώπους, γιατί διαφορετικά τούς προφυλάσσουν μέν από τόν ίο, θά τούς όδηγήσουν δέ σέ άλλες όδυνηρότερες καταστάσεις.

Είναι ανάγκη κοινωνιολόγοι, ψυχολόγοι, ψυχοθεραπευτές, παιδαγωγοί νά βοηθήσουν τούς ανθρώπους αυτήν τήν περίοδο. Θά αναφέρω ένα παράδειγμα. Τά παιδιά πού ζοϋν σέ ένα προβληματικό οίκογενειακό περιβάλλον, είχανε τήν δυνατότητα ένα μεγάλο μέρος τής ζωής τους νά τό περνοϋν στό Σχολείο, όπου συναντοϋσαν τούς φίλους τους καί τούς καθηγητές ή δασκάλους τους, στους όποιους εύρισκαν συνήθως συμπληρωματική γονεϊκή ύποστήριξη, άφοϋ τούς δασκάλους-καθηγητές τούς αισθάνονται ως άλλους γονείς. Όταν όμως στεροϋνται καί αυτή τήν άποτελεσματική βοήθεια καί παραμένουν κλεισμένα σέ ένα στενό χωρο, πού ένδεχομένως τούς πληγώνει, τότε τά προβλήματα είναι μεγάλα.

Μερικά Μέσα Μαζικής Ένημέρωσης, ό έντυπος καί ήλεκτρονικός τύπος, κάπως συνειδητοποίησαν αυτήν τήν ανάγκη, γι' αυτό δημοσιεύουν άρθρα καί αναλύσεις ειδικών έπιστημόνων γιά τήν αντιμετώπιση τών προβλημάτων πού αναφύονται από τήν προτροπή «μένω στό σπίτι».

Έκείνο πού γνωρίζω, από τήν πλευρά μου, είναι ότι ή Έκκλησία μέ τούς Ιεράρχες, τούς Ιερείς καί τούς μοναχούς άσκοϋν μιά τέτοια εύρύτατη ποιμαντική δραστηριότητα γιά νά βοηθήσουν τούς ανθρώπους.

Κάθε Μητροπολίτης καί Έπίσκοπος, κάθε Ιερέας καί μοναχός έχει αναπτύξει ένα τέτοιο δίκτυο ψυχικής καί πνευματικής βοήθειας, πού γίνεται μέ διαφόρους τρόπους. Η Έκκλησία άσκεϊ μεγάλη δράση στην βοήθεια τών ανθρώπων πού τό ζητοϋν. Η δράση τών Κληρικών δέν περιορίζεται μόνον στίς λειτουργικές ανάγκες στόν Ναό, αλλά επεκτείνεται καί έκτός τοϋ Ναοϋ.

Τό έρώτημα, όμως, πού τίθεται είναι: τί μποροϋν νά κάνουν οί «φοβισμένοι» άνθρωποι μέσα στό σπίτι καί πώς πρέπει νά ζοϋν μέσα σέ αυτό. Υπάρχουν πολλοί

τρόποι για να κάνη κανείς τήν παραμονή του στο σπίτι ευχάριστη. Θα τονίζω μερικούς από αυτούς.

Κατ' αρχάς να βρῇ κανείς τήν ευκαιρία να γνωρίση τούς ανθρώπους μέ τούς οποίους τούς συνδέει τό ίδιο αίμα. Δυστυχώς, δέν τούς γνωρίζουμε, τούς αγνοοῦμε, καί ὅταν κάποτε θά τούς χάσουμε, τότε θά κλαῖμε ἀπαρηγόρητα, ὅπως συνήθως γίνεται μετά τόν θάνατο ενός ἀγαπημένου μας ἀνθρώπου, πού δέν τόν εἶχαμε καταλάβει καί μᾶς λείπει μετά τόν θάνατό του.

Ἐπειτα, πρέπει να βροῦμε τρόπο να ἀνακαλύψουμε ἢ να ἀξιοποιήσουμε τά χαρίσματά μας, πού μπορεῖ να εἶναι ἡ ζωγραφική, ἡ μουσική, ἡ ἀγιογραφία, κλπ. Φυσικά, ἔχουμε τήν ευκαιρία να διαβάσουμε τά ἀγαπημένα μας βιβλία πού δέν εἶχαμε χρόνο να τό κάνουμε ὅσο μᾶς ἀποσποῦσε τήν προσοχή μας ἡ ἐξωτερική δραστηριότητα.

Ἀκόμη, ἔχουμε τήν δυνατότητα να σκεφθοῦμε σέ συνθήκες ἡρεμίας τόν τρόπο τῆς ζωῆς μας, να ἀναθεωρήσουμε πολλές πράξεις μας καί πολλά ἄστοχα πού κάναμε στό παρελθόν καί να λάβουμε σοβαρές ἀποφάσεις για τό μέλλον. Συνήθως πολλοί πολιτικοί ἢ ἐπιστήμονες ὅταν θέλουν να λάβουν κάποια σοβαρή ἀπόφαση στήν ζωή τους ἀπομονώνονται για λίγες ἡμέρες, ὥστε να ξεθολώσῃ τό μυαλό τους ἀπό τήν ἐξωτερική δραστηριότητα καί να ἀποφασίσουν μέ ψυχραιμία καί νηφαλιότητα.

Ἐπίσης, ἔχουμε τήν δυνατότητα να προσευχηθοῦμε, μόνοι μας ἢ μέ τήν οἰκογένειά μας, να μάθουμε να ἐπικοινωνοῦμε μέ τόν Θεό, ὅταν ξυπνοῦμε τό πρωί, ὅταν πρόκειται να κοιμηθοῦμε τό βράδυ. Ἡ προσευχή εἶναι ἡ ἀναπνοή τῆς ψυχῆς μας, μέ τήν ὁποία δεχόμαστε καθαρό πνευματικό ἀέρα στά πνευμόνια μας. Ὅποιοι ἔχουν ἀνακαλύψει τήν ἀξία τῶν Ψαλμῶν τοῦ Δαυίδ, εὐφραίνονται πνευματικά, γιατί αὐτοί οἱ Ψαλμοί, ἀναφέρονται σέ ὅλες τίς δύσκολες, ευχάριστες καί πειρασμικές καταστάσεις τῆς ζωῆς μας.

Γιά διαφόρους λόγους ἔκλεισαν Ναοί, ἀλλά ἔχουμε τήν δυνατότητα να μετέχουμε μέ ἕνα προσευχητικό τρόπο στίς ἀκολουθίες πού μεταδίδονται ἀπό ραδιοφωνικούς καί τηλεοπτικούς Σταθμούς καί ἀπό ἱστοσελίδες. Ὅταν σέ αὐτές τίς ὥρες διαμορφώσουμε ἕναν κατάλληλο χῶρο στό σπίτι, ἐννοεῖται μέ τήν συναίνεση καί τῶν ἄλλων μελῶν τῆς οἰκογένειας, τότε συμμετέχουμε στήν ζωή τῆς προσευχῆς τῆς Ἐκκλησίας, γιατί ἡ Ἐκκλησία, κατά τόν ἱερό Χρυσόστομο δέν εἶναι «τοῖχος καί ὀροφή, ἀλλά βίος καί ζωή».

Πολλά μποροῦμε να κάνουμε για να ζήσουμε σωστά ὡς ἄνθρωποι καί ὡς Χριστιανοί καί να μετατρέψουμε μιά δύσκολη κατάσταση σέ δημιουργική ζωή. Ἄλλωστε, ὠριμος ἄνθρωπος, ἀπό πλευρᾶς συναισθηματικῆς καί πνευματικῆς, εἶναι

έκεῖνος πού κάθε τραγική κατάσταση τήν μετατρέπει σέ ὠφέλιμη.

4. Ἡ μετατροπή μιᾶς φυλακῆς σέ ἡσυχαστήριον

Μέσα στήν Ἀγία Γραφή ὑπάρχουν πολλά παραδείγματα πού δείχνουν πῶς μιά δύσκολη κατάσταση τῆς ζωῆς μας μπορεῖ νά μετατραπῇ σέ εὐλογία. Μπορεῖ κανεῖς νά θυμηθῇ τόν Χριστό κατά τήν διάρκεια τῶν Παθῶν καί τοῦ Σταυροῦ Του, τούς Τρεῖς Παῖδες στήν Κάμινο τοῦ πυρός τήν καιομένη, τόν Ἰωνά στήν κοιλία τοῦ κήτους, τόν Ἰώβ στούς μεγάλους πειρασμούς, τούς Ἀποστόλους, τούς Μάρτυρες, τούς ἀσκητές κλπ.

Ὅμως θά ἀναφέρω ἕνα σύγχρονο παράδειγμα.

Ἡ κυκλοφορία καί ἡ μετάφραση τῶν βιβλίων μου σέ πολλές γλῶσσες μέ φέρνει τακτικά σέ ἐπικοινωνία μέ ἀνθρώπους ἀπ' ὅλο τόν κόσμο καί θαυμάζω γιά τόν τρόπο τῆς ζωῆς τους.

Ὅπως, γιά παράδειγμα, διατηρῶ ἀλληλογραφία μέ ἕναν θανατοποινίτη, πού ἐκτίει τήν ποινή του σέ φυλακή ὑψίστης ἀσφαλείας στήν Ἀμερική. Καταδικάστηκε σέ θάνατο, ἔκανε κάποια αἴτηση νά τοῦ δοθῇ «χάρη» καί ἀναμένει τήν ἡμέρα πού θά ἀποφασισθῇ ἡ ἐκτέλεση τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου. Εἶναι ἕνας ὑποψήφιος νεκρός. Ὅμως προσπαθεῖ μέσα στήν φυλακή, ἀναμένοντας τήν ἐκτέλεσή του, νά περνᾷ τίς ἡμέρες του δημιουργικά, διαβάζοντας, γράφοντας, λαμβάνοντας δέ καί τήν κατάλληλη μόρφωση. Βαπτίσθηκε ὀρθόδοξος, διαβάζει τά βιβλία μου, κυρίως τήν «ὀρθόδοξη ψυχοθεραπεία» καί θέλει νά ἀξιοποιήσῃ τόν χρόνο τῆς ζωῆς του πού τοῦ ἀπέμεινε πρίν πεθάνῃ.

Κάποτε θά δημοσιεύσω ὁλόκληρη τήν ἀλληλογραφία πού ἔχω μαζί του, ὅπου θά φανῇ τό πῶς ἀντιμετωπίζῃ δημιουργικά τόν σκληρό περιορισμό του σέ μιά φυλακή, ἀναμένοντας τόν θάνατό του. Ἐδῶ θά δημοσιεύσω δύο μικρά ἀποσπάσματα ἀπό ἐπιστολές του.

Τό πρῶτο ἀπόσπασμα εἶναι:

«Συνεχίζω νά διαβάζω ἀρκετά ἔργα ἁγίων, συμπεριλαμβανομένων καί ἀρκετῶν βιβλίων σας. Οἱ μελέτες αὐτές μέ κατέστησαν ἱκανό νά συγγράψω τέσσερα βιβλία καί τό πέμπτο εἶναι ἡ αὐτοβιογραφία δική μου καί τῆς συζύγου μου. Εἶμαι ἐνθουσιασμένος πού μοιράζομαι μαζί σας τόν καρπό πού ἐπέφερε τό βιβλίο σας. Σᾶς εὐχαριστῶ πού συνεργάζεσθε τόσο ὁλοκληρωμένα μέ τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ.

Μιά ἐλπίδα εἶναι ὅτι θά μπορούσατε νά μοῦ γράψετε ἕνα γράμμα, καθώς πραγματικά αἰσθάνομαι παραγματικά πολύ κοντά σας. Ἡ ὁποια καθοδήγηση ἀπό

έσας θά ἦταν ἀνεκτίμητος θησαυρός.

Μιά ἄλλη ἐλπίδα εἶναι ἐάν θά μπορούσατε παρακαλῶ, νά προσευχηθῆτε γιά τήν σύζυγό μου καί γιά μένα. Ζητοῦμε προσευχή γιά ταπείνωση καί ὑπομονή, γιά νά περάσουμε ἀπό τά τρομερά τελώνια, καί μιὰ νέα ἔκκληση στό δικαστήριο ὄχι ἀπαραίτητα γιά ἀπελευθέρωση, ἀλλά γιά νά μοῦ ἀφήση χρόνο γιά μετάνοια προτοῦ νά ἐκτελεστῶ.

Παραμένετε στίς νυκτερινές ἄγρυπνες προσευχές μου καί στήν καρδιά μου. Αὕτη τήν τήν στιγμή διαβάζω τήν «Ίατρική ἐν Πνεύματι ἐπιστήμη». Παρακαλῶ, Γέροντα, τίς προσευχές σας καί τήν εὐλογία σας».

Εἶναι πραγματικά συγκινητικό νά ζητᾶ παράταση τῆς ἐκτέλεσής του γιά νά μετανοήσῃ ἀκόμη περισσότερο.

Τό δεύτερο ἀπόσπασμα εἶναι ἀπό ἕνα ἄλλο γράμμα:

«Τά βιβλία σας μέ δίδαξαν γιά τήν διάσπαση τοῦ νοός στόν κόσμο καί γιά τήν ἀνάγκη μας νά τόν ἐπιστρέψουμε νά συγκεντρωθῇ μόνο στόν Θεό διά τῆς εὐχῆς τοῦ Ἰησοῦ. Δυστυχῶς, ἡ περισσότερη ἀπό τήν γνώση αὐτήν γιά μένα παραμένει στήν λογική καί ἀποτυγχάνει νά κατέβῃ στήν καρδιά. Ἀκολουθῶ τόν κανόνα τῆς προσευχῆς πού μοῦ δόθηκε ἀπό τόν πνευματικό μου – 4:30 μέ 6:30 τό πρωί 300 μετάνοιες μέ σταυρό καί τήν εὐχή, 200 «Μητέρα τοῦ Θεοῦ σῶσον με», λειτουργικά (Τρισάγιο, Πάτερ ἡμῶν, Σύμβολο τῆς Πίστεως, Ν΄ Ψαλμό, κλπ) καί προσωπικές καθημερινές προσευχές, ἀκόμη νά προσεύχομαι μέ τίς Ὥρες καί νά γεμίζω τούς χρόνους ἀναμονῆς μέ τήν εὐχή. Πέρα ἀπό τό νά συγκεντρώνω ὅλη μου τήν προσοχή σέ λέξεις/πράξεις, μπορεῖτε νά μέ διδάξετε κάτι πού θά μέ βοηθήσῃ περαιτέρω;».

Ὁ ἄνθρωπος αὐτός μέσα στήν φυλακή ὑψίστης ἀσφαλείας γιά θανατοποινίτες ζῇ ὡς ἡσυχαστής μοναχός! Γράφει:

«Ὁ Θεός μοῦ ἔδωσε μέ ἀφθονία τήν χάρη Του, ἀλλά ἡ ἀμέλειά μου μέ μαστίζει. Καταλήγοντας ὡς θανατοποινίτης, καταδικασμένος νά ἐκτελεστῶ, ἦταν ἕνα δύσκολο φορτίο καί μόνο ἡ συνεργασία μέ τήν χάρη τοῦ Θεοῦ μετέτρεψε αὐτήν τήν ἀντιξοότητα σέ καταπληκτική εὐλογία. Ὁ σκοπός μου ἐδῶ εἶναι νά δείξω ὅτι αὐτό πού ὁ κόσμος βλέπει ὡς σωστό καί δίκαιο (μέ τό ὅποιο κατακλυζόμαστε, ἀναλωνόμαστε), συχνά, μέ τόν Θεό, εἶναι ἀντίστροφο – ὅπως μέ τήν διαμονή μου στούς καταδικασμένους θανατοποινίτες νά εἶναι μιὰ εὐλογία. Αὐτό χαρίζει τόσο μεγάλη πίστη/ἐμπιστοσύνη στόν Θεό!».

Εἶναι ἐκπληκτικό τό νά θεωρῇ τήν διαμονή του στούς καταδικασθέντες

θανατοποινίτες ως εύλογία Θεοῦ!!

Ὁ εύλογημένος αὐτός ἐπιστολογράφος μου, ὁ φίλος μου, χωρίς νά τόν γνωρίσω προσωπικά, μέ τόν ὁποῖο ἀνταλλάξαμε μέχρι τώρα δεκατρία (13) γράμματα, μετέτρεψε τήν φυλακή σέ ἀσκητήριο ἐρημικό καί ἐνῶ εἶναι θανατοποινίτης καί περιμένει τήν ἐκτέλεσή του, τόν ἐνδιαφέρει πῶς νά μετανοήσῃ, πῶς θά ταπεινωθῇ, πῶς θά ἀποκτήσῃ νοερά προσευχή, γιά νά συναντήσῃ τόν Χριστό.

Πρέπει νά ὁμολογήσω ὅτι ἦταν ἀπό τίς πιό δύσκολες στιγμές τῆς ποιμαντικῆς μου διακονίας, νά συνομιλῶ μέ ἐπιστολές μέ ἕναν θανατοποινίτη! Εἶναι ὄντως ἕνα ἀκραῖο παράδειγμα, πού δείχνει τίς δυνατότητες πού ἔχουμε.

Πρέπει νά μάθουμε ὅτι καί τίς πιό τραγικές καταστάσεις τῆς ζωῆς μας, μπορούμε νά τίς μετατρέπουμε σέ εύλογία.

Ἐπομένως, τό σύνθημα «μένω στό σπίτι» εἶναι καλό στίς παρούσες συνθηκες ζωῆς, ἀλλά πρέπει νά συμπληρωθῇ μέ τό «τί κάνω ἢ πῶς ζῶ στό σπίτι» δημιουργικά.

Ὁ ἅγιος Σωφρόνιος ὁ ἀγιορείτης καί ἡσυχαστής συνιστοῦσε: «Γιά νά μή χάνετε τήν εύλογία πού σᾶς ἔδωσε ὁ Θεός, ἀγωνισθεῖτε ν' ἀφομοιώνετε κάθε σκέψη πού σᾶς ἐμπνέει καί νά διώχνετε κάθε λογισμό πού σᾶς φονεύει».

Μάρτιος 2020